Tập Cận Bình: Tiến thoái lưỡng nan

Lê Tây Sơn

29/11/2022

Xét nghiệm và xét nghiệm – cảnh đã biến thành nỗi ám ảnh kinh khủng của người dân Trung Quốc (ảnh: Kevin Frayer/Getty Images)

Chính sách "zero-Covid" đã đẩy Trung Quốc (TQ) vào cuộc khủng hoảng ngày càng sâu, đồng thời đặt ra những câu hỏi mới về tính hiệu quả của vaccine nội địa. Lãnh đạo Tập Cận Bình vẫn cố chấp không thừa nhận sai lầm để thoát ra vòng luẩn quẩn lockdown vốn vượt quá sức chịu đựng của người dân.

Cuộc khủng hoảng do tự mình gây ra

Trung Quốc đang rơi vào một cuộc khủng hoảng lớn và kéo dài do Covid-19 mà không có "sách hướng dẫn" hiệu quả nào để thoát ra. Sau hơn hai năm phong tỏa, xét nghiệm và cách ly tái đi tái lại để dập tắt các đợt lây nhiễm, phương pháp "zero-Covid" của quốc gia đông dân nhất thế giới này đang đi vào ngõ cụt và đẩy người dân đến bước đường cùng phải phản ứng. Khao khát tự do ở mức cơ bản nhất và phi chính trị đã vượt qua nỗi sợ cái chết và tù đầy.

Trong khi đó, chính trị hoá phản ứng của người dân để có cớ trấn áp là tất cả những gì mà nhà cầm quyền TQ đang làm. Tình hình TQ hiện nay phản ảnh những gì đang xảy ra ở Iran, dù còn ở cấp độ thấp, nhưng là điểm

báo xấu. Nguy hiểm hơn nữa trong cuộc nổi dậy lần này của người dân TQ có sự tham gia đông đảo của tầng lớp sinh viên giống như vụ Thiên An Môn. Bây giờ, những lựa chọn khó khăn cho một chế độ độc tài là: Thay đổi, thừa nhận sai lầm; hoặc tiếp tục một chính sách thất bại không thể chối cãi.

Các cuộc biểu tình qui mô nhỏ đã nổ ra ở nhiều thành phố của TQ vào cuối tuần qua, kể cả ở thủ đô Bắc Kinh và trung tâm tài chính Thượng Hải, nơi người dân quá mệt mỏi bày tỏ sự không hài lòng của họ với các chính sách nghiêm ngặt liên quan việc chống dịch của đất nước. Họ không còn tin vào chính sách "zero-Covid" và không còn tin vào chế độ. Trước tình hình này, một chính phủ do dân, vì dân và hợp pháp sẽ có phản ứng nhạy bén và tự điều chỉnh để phù hợp với nguyện vọng của người dân. Nhưng Đảng Cộng sản TQ và Tập Cận Bình hám quyền lực (và đang tập trung quyền lực vào một người) không muốn và không có khả năng làm việc này.

Nhiều nơi ở Thượng Hải nghẹt thở với tình trạng lockdown (VCG/VCG via Getty Images)

Không thấy ánh sáng cuối đường hầm

Trong phần lớn hai năm qua, TQ luôn buộc mọi người dân xét nghiệm thường xuyên. Những người bị nhiễm buộc phải cách ly, trong khi những người lân cận khác, đôi khi cả một khu phố, chung cư, trung tâm thương mại, công sở bị khóa chặt nhiều tuần, thậm chí nhiều tháng với những đợt giải tỏa ngắn ngủi. Nỗi sợ cách ly là có thật và có thể xảy ra bất cứ lúc nào mà không cần báo trước khiến người dân phải sống trong tâm trạng thấp thỏm lo âu.

Số ca nhiễm và tử vong được báo cáo thấp (không có thống kê độc lập) dẫn đến việc các nhà lãnh đạo TQ khoe khoang cuộc chiến chống Covid của họ vượt trội so với phản ứng hỗn loạn, phân tán, thiếu chiến thuật chung ở

Mỹ, nơi có hơn 1 triệu người đã chết vì coronavirus. Nhưng những gì đang xảy ra tại TQ cho thấy một sự thực khác không thể chối cãi: “zero-Covid” đã trở nên vô nghĩa và không phải là giải pháp tối hảo so với “sống chung với Covid”.

Một câu hỏi nữa được đặt ra là hiệu quả của những loại vaccine do TQ sản xuất. Chúng có vẻ không đủ bảo đảm để dẫn đến miễn dịch cộng đồng và bảo vệ cho người già, người yếu. Theo các nhà quan sát, TQ sẽ còn duy trì chính sách “zero-Covid” cho đến khi nào con virus này tự suy yếu và biến mất trên thế giới. Nếu còn hiện diện, sức mạnh của nó vẫn đủ sức để giữ người dân Trung Quốc trong vòng kiềm toả, lấy mất tự do của họ và gián tiếp làm cho những ý đồ chống Tập Cận Bình trở nên vô hiệu. Những gì thấy tại cuộc họp đại hội Đảng Cộng sản TQ vừa qua liên qua đến cựu lãnh đạo đảng Hồ Cẩm Đào cho thấy bất ổn nội bộ nghiêm trọng là có thật.

Nền kinh tế ảm đạm

Xét về mặt kinh tế, việc đóng cửa lặp đi lặp lại, tuỳ tiện và không theo nguyên tắc nào đã gây hại cho nền kinh tế lớn thứ hai thế giới, khiến các nhà máy phải đóng cửa, tạo gánh nặng cho chính quyền địa phương và khiến người lao động rơi vào thế khó khăn, thậm chí tuyệt vọng. Dĩ nhiên, các tầng lớp cán bộ đảng và chính quyền không hề bị ảnh hưởng. Nền kinh tế TQ tăng trưởng 3.9% trong Quý III năm nay so với một năm trước đó.

Con số này là ảm đạm so với những thống kê màu hồng trước đó. Nếu không nới lỏng “zero-Covid”, nền kinh tế sẽ còn lao dốc hơn nữa. Thu nhập gia đình sa sút, căng thẳng và mất tự do đã khiến nhiều người tức giận. Hai lần trong những tuần gần đây, các cuộc biểu tình đã nổ ra tại nhà máy khổng lồ của Foxconn sản xuất iPhone ở thành phố Trịnh Châu vì những hạn chế liên quan đến “zero-Covid” khiến thu nhập của công nhân giảm mạnh. Các cuộc biểu tình trên đường phố nổ ra trên khắp đất nước và người dân đòi quyền tự do chính trị. Nhận thức được phần nào phản ứng người dân, ngày 11 Tháng Mười Một, Hội đồng Nhà nước tuyên bố nới lỏng một chút các quy tắc về “zero-Covid”.

Câu trả lời: vaccine phương Tây

Số ca nhiễm lại tăng lên mức kỷ lục 40,347 ca mỗi ngày tại Quảng Châu, Thạch Gia Trang, Bắc Kinh nên cuối cùng lại đẩy chính phủ vào thế “tiến thoái lưỡng nan”. Tuần trước, chính quyền lại áp đặt lệnh phong tỏa nghiêm ngặt đối với các quận ở mỗi siêu đô thị. Quyết định đột ngột chuyển hướng đóng cửa trở lại đã tạo ra cú sốc dẫn đến các cuộc biểu tình trong và ngoài khuôn viên trường đại học.

Việc mở cửa đột ngột và hoàn toàn trong tình hình Covid bùng phát hiện nay chắc chắn sẽ dẫn đến tử vong trên diện rộng, gây quá tải cho hệ thống chăm sóc sức khỏe, đặc biệt là do dân số già của TQ không được tiêm phòng đầy đủ (và vaccine nội địa vẫn là câu hỏi về tính hiệu quả). Với nhiều chuyên gia y tế, TQ nên thực hiện chiến dịch tiêm chủng hàng loạt bằng các loại vaccine mRNA nhập khẩu hiệu quả cao của Pfizer và Moderna. Chỉ có làm như thế, theo thời gian, TQ mới có thể cùng với phần còn lại của thế giới chung sống với virus và cho phép các cá nhân điều trị ở nhà nếu nhiễm bệnh thay vì dồn họ vào các trung tâm kiểm dịch để lây lan cho nhau và phong tỏa.

Vấn đề là Đảng Cộng sản và ông Tập không thể thay đổi hướng đi vì làm thế có nghĩa thừa nhận phạm sai lầm sau rất nhiều tháng khăng khăng rằng đảng cộng sản cai trị và ông Tập biết rõ nhất và có cách xử lý Covid đúng đắn duy nhất trên thế giới.

https://saigonnhonews.com